

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Physicam, siue Scientiam de Corpore naturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

IV. Quid de æqualitate graduum sentiendum sit?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95236](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95236)

sect. 7. Tellez disp. 66. Metaphys. sect. 2. Fracostorius lib. de sympathia cap. 6. & quod attinet ad qualitates vniuoce operantes, cuiusmodi sunt lux calor, &c. Compton. disp. 10 de gen. sect. 2. etsi de qualitatibus aut non operatiuis, aut tantum æquiuoce operatiuis aliter sentiat.

CAPVT IV.

Quid de qualitate graduum sentiendum sit?

30. Tertia nostræ sententiæ pars est, intentionem fieri posse per gradus æquales in perfectione, ac verisimillimum esse, ita etiam de facto fieri. Oppones primò: gradus intensiōis sunt diuersæ speciei ob argumenta illa quæ supra capite secundo proposita sunt: at in creatis res diuersæ speciei æquales esse nequeunt: ergo gradus intensiōis æquales esse nequeunt: ergo gradus intensiōis æquales non sunt. Verum maior faciliè negari potest ex dictis capite secundo: & vnionem falsam esse in loco constabit.

31. Oppones secundò: vnus gradus caloris omnino æqualis alteri simul cum illo subiectum magis calidum efficit: ergo à fortiori vnus gradus caloris alio maior, ac perfectior subiectum magis calidum efficit: ergo intensio, ac excessus caloris per gradus perfectionis inæqualis optimè explicari potest. Hoc argumentum id tantum probat, fieri posse, vt qualitas per gradus perfectione inæquales intendatur; non verò quod de facto ita vluueniat.

32. Oppones tertio: calor intensus perfectiores operationes, perse loquendo, sortitur, quam calor extensus: siquidem calor intensus ad formam substantialem ignis disponit, ad quam tamen calor quantumlibet extensus disponere nequit: at perfectione effectuum, & operationum perfectionem etiam principiorum metiri solemus: nec alia de causa hominem equo perfectiorem iudicamus. Respondeo, quod calor intensus ad formam substantialem ignis disponat, non à mera eius entitate proficisci, sed ab eius vnione quoad omnes suas partes cum vno eodemque subiecto: cum tamen partes caloris extensi per plura subiecta dispersæ sint: huc enim spectat vulgare dictum: *Virtus vnitæ fortior*.

33. Dices: ergo saltem vnio caloris intensi erit substantialiter perfectior vnione caloris extensi; cum calor intensus, & vnitus, magis perfectè operetur, quam calor extensus, prout etiam vnitus: consequens autem est absurdum: siquidem vnio intensiua, & extensiua, quamuis specie logica differant, vt sæpe sæpius in simili facti sumus; ceterum specie physica, & perfectionis gradu differre nequeunt, cum vtriusque extrema eiusdem perfectionis & speciei sint; qua ratione vnionem essentialiẽ hominis per totius corporis membra fusam, eiusdem vbique perfectionis esse, eiusdemque speciei physice edocebimus infra libro decimo.

34. Respondeo: quemadmodum plures homines plura pacis, & belli opera perfectissima exercere possunt, si quodammodo approximati sint, & in vnum exercitum, aut ciuitatem confluant; quæ tamen exercere non possent, si omnino separati, & distantes essent: quin tamen hinc se-

quatur, homines perfectius existere in loco cum prope se existunt, quam cum inuicem longissimis intervallis distant: ita similiter gradus caloris in eodem subiecto per intentionem vniti perfectius operabuntur, quam si diuersis subiectis per extensionem vniantur, quin propterea vniones intensiua & extensiua quoad perfectionem æquales esse debeant. Respondeo secundò: sicut calor extensus potuit esse intensus: ita similiter quamuis vnionem extensam potuisse esse intensam, siue caloris intensi vnionem, videlicet si cum aliorum graduum vnionibus respectu eiusdem subiecti coniuncta fuissent, atque adeo vniones intensas & extensas, per se loquendo, eiusdem perfectionis operationes respicere, & ad formam substantialem æque disponere posse, sicut ad earum æqualitatem oportet.

Quod diximus, gradus intensiōis esse æquales, necnon similes, assertores habet eos, quos supra cap. 1. ad finem retulimus. Quod verò asseruimus gradus intensiōis æquales esse tametsi diuersæ speciei, ac dissimiles sint, non paucis recentiorum philolophorum placuisse comperio.

CAPVT V.

Quid de inæqualitate graduum sentiendum sit?

35. Quarta nostræ sententiæ pars sit, gradus intensiōis inæqualis perfectionis esse posse, satique verisimile esse, quod de facto etiam eam inæqualitatem sortiantur. Hoc etiam solutione argumentorum perspicuum erit. Quapropter oppones primò. Gradus intensiōis sunt similes & eiusdem, non verò diuersæ speciei, ob ea argumenta, quæ supra capite secundo proposita sunt: partes similes nequeunt esse inæqualis perfectionis, sicut è conuerso res dissimiles non possunt esse æqualis perfectionis: vt patet in mysterio triados, in quo id mirabile est, quod cum dissimilitudine personarum earundem æqualitas cohareat. Verum huic argumento respondeo, negata maiori: iis de causis, quas supra capite tertio proposuimus.

Oppones secundò: cum subiectum redditur valde calidum; aut per gradus æquales calefit, & ita intensum habetur: aut per gradus inæquales; & tunc sublato primo gradu caloris, & remanente saltem diuinitus solo secundo gradu; vel subiectum manet tam calidum vt solius secundi gradus, ac antea per primum, & secundum; & sic intensio caloris non habet latitudinem gradualem, sed in solo vno gradu perfectiori consistet in huiusque præsentia gradus anteriores superfluent, quod tamen capite primo impugnatum manet: vel in eo euentu subiectum erit minus calidum, quam antea, & sic accessio gradus minus perfecti ad perfectiorem subiectum magis calidum efficit: ergo à fortiori gradus æqualis alteri simul cum illo subiectum magis calidum efficit. Respondeo, hoc argumento solum concludi, possibilem esse intentionem, quæ per gradus æquales fiat; at quod de facto ita ferere habeat, neutiquam eo conuinci.

Oppones tertio: si duo luminosa concurrant, vnumque in sphaera actiuitatis operetur; ambo certè in aliqua æris parte intentionem lucem producent